

طرح درس

اصول جمعیت‌شناسی و سلامت خانواده

گروه بهداشت و پزشکی اجتماعی

۱۴۰۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ویژه نامه طرح

❖ برنامه درس اصول جمعیت شناسی و سلامت خانواده مصوبه سال ۹۶ curriculum

❖ طرح دوره درس اصول جمعیت شناسی و سلامت خانواده course plan

❖ طرح درس جلسات اصول جمعیت شناسی و سلامت خانواده Lesson plan

۱۳۶	کد درس
اصول جمعیت شناسی و سلامت خانواده	نام درس
کارآموزی	مرحله آموزشی
اصول خدمات سلامت	موضوع پیش نیاز
نظری	نوع درس
۳۲ ساعت	ساعت آموزشی
۳۲ ساعت	عملی
۳۲ ساعت	کل
در پایان این درس انتظار می رود دانشجویان سیر تحول و شاخصهای جمعیتی ایران و جهان و مفاهیم توسعه پایدار و سیاستهای جمعیتی را شرح دهند اصول سلامت خانواده و باروری را توضیح دهند و بتوانند برنامه های مراقبتی این حوزه را شرح دهند برنامه کشوری کودک سالم را شرح دهند و برنامه های سلامت مدارس، نوجوانان و جوانان، میانسالان و سالمندان را شرح دهند اهمیت سلامت روان را درک کرده باشد و برنامه های آن را توضیح دهد.	هدف های کلی
در این درس دانشجویان با اصول اولیه جمعیت شناسی و سلامت خانواده آشنا می شود تا بتواند به عنوان پزشک در حفظ و ارتقای سلامت فرد، خانواده و جمعیت فعالیت کند.	شرح درس
۱- جمعیت، توسعه پایدار و سیاست های جمعیتی ۲- کلیات و اصول سلامت خانواده ۳- کلیات سلامت باروری و شاخص های جمعیتی ۴- سلامت و مشاوره های قبل از بارداری ۵- مراقبت های دوران بارداری- زایمان و پس از زایمان ۶- فاصله گذاری میان تولدها و روش های آن ۷- نوزاد سالم و آسیب پذیر ۸- ترویج تغذیه با شیر مادر ۹- رشد فیزیکی کودک از قبل از تولد تا پایان بلوغ (شاخص ها و روش های ارزیابی) ۱۰- تکامل همه جانبه اوایل کودکی و غربالگری اختلالات تکاملی ۱۱- برنامه کشوری کودک سالم (۶) مراقبت سلامت و ایمن سازی ۱۲- برنامه کشوری کودک سالم (۲) ارتقای سلامت ۱۳- سلامت دانش آموزان و بهداشت مدارس* ۱۴- سلامت نوجوانان و جوانان* ۱۵- سلامت میانسالان (مرد و زن)* ۱۶- سلامت سالمندان* ۱۷- سلامت روان ۱۸- خشونت و آسیب های اجتماعی (این مبحث می تواند در هر گروه سنی گنجانده شود).	محتوای ضروری
* عوامل اجتماعی تعیین کننده سلامت و اهداف توسعه پایدار از گزارش سلامت سازمان بهداشت جهانی ** توصیه می شود این درس همزمان با کارآموزی پزشکی به عنوان بخش نظری پزشکی اجتماعی/ خانواده ارائه گردد.	توضیحات

فرم تدوین طرح درس روزانه استاد (Lesson Plan)

عنوان درسی:		موضوع درس:		رشته و مقطع تحصیلی:		نیمسال و سال تحصیلی:		شماره جلسه:	
اصول جمعیت شناسی و سلامت خانواده		مراقبت های دوران بارداری، زایمان و پس از زایمان		پزشکی عمومی		ترم اول ۱۴۰۴			
هدف کلی: آشنایی با برنامه ریزی مراقبت های بارداری، شناسایی عوامل خطر و مراقبت پس از زایمان				گروه آموزشی: بهداشت و پزشکی اجتماعی تدوین کننده: دکتر سارا نیاکان					
ردیف	هدف های رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):		حیطه یادگیری	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله:	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیتهای تکمیلی	
۱	دانشجو قادر خواهد بود برنامه حداقل مراجعات مراقبت بارداری را بیان کند.		دانشی - نگرشی	کلاس درس واقع در بیمارستان شهید مصطفی خمینی(ره)	ارائه (اسلاید) ، پروژکتور،استفا ده از هوش مصنوعی در تهیه اسلایدهای تدریس ،کیس بالینی، تعاملی	اسلاید پاورپوینت، چکلیست مراقبت بارداری، زایمان و پس از بارداری؛ گایدلاین وزارت بهداشت	۹۰	امتحان پایان ترم	
۲	دانشجو قادر خواهد بود فاکتورهای خطر مادری/جنینی را شناسایی و اقدامات مناسب را پیشنهاد دهد.		دانشی - نگرشی	//	//	//	۹۰	امتحان پایان ترم	
۳	دانشجو قادر خواهد بود اصول پایش جنین، معاینات و آزمایشات لازم در دوران بارداری، برنامه غربالگری و فاکتورهای مورد بررسی در غربالگری جنین را شرح دهد.		دانشی - نگرشی	//	//	//	۹۰	امتحان پایان ترم	
۴	دانشجو قادر خواهد بود اندیکاسیون های روش های تهاجمی تشخیص سلامت جنین را بیان کند.		دانشی - نگرشی	//	//	//	۹۰	امتحان پایان ترم	
۵	دانشجو قادر خواهد بود بارداری های پرخطر و علائم خطر در زمان بارداری که مستلزم مراجعه فوری به مراکز درمانی هست را شرح دهد.		دانشی - نگرشی	//	//	//	۹۰	امتحان پایان ترم	
۶	دانشجو قادر خواهد بود نیازهای تغذیه ای در دوران بارداری، راهنمای تغذیه صحیح دوران بارداری، مکمل های موردنیاز و مصون سازی در این دوران را شرح دهد.		دانشی - نگرشی	//	//	//	۹۰	امتحان پایان ترم	
۷	دانشجو قادر خواهد بود مراقبت های اولیه پس از زایمان برنامه مراجعات و علائم هشداردهنده نیازمند مراقبت فوری را فهرست کند.		دانشی - نگرشی	//	//	//	۹۰	امتحان پایان ترم	
۸	دانشجو قادر بود برای یک خانم باردار فرضی برنامه مراجعات زمان بارداری و معاینات و غربالگری های لازم را تنظیم کند.		مهارتی	//	//	//	۹۰	امتحان پایان ترم	

منابع: در برنامه پیشگیری و پزشکی اجتماعی. جلد اول. پارک ۱. جی، پارک ک. ترجمه دکتر حسین شجاعی تهرانی، برنامه کشوری مادری ایمن (مراقبت های ادغام یافته

سلامت مادران) ویژه ماما و پزشک عمومی، کتاب جامع بهداشت عمومی. دکتر حسین حاتمی و همکاران، اسلایدهای ارائه شده در کلاس درس

نحوه ارتباط با استاد: آدرس ایمیل Dr.niakan@yahoo.com و شماره تلفن ۹۱۲۲۶۴۸۳۴

فرم تدوین طرح درس روزانه استاد

(Lesson Plan)

عنوان درسی: اصول جمعیت شناسی و سلامت خانواده		موضوع درس: فاصله گذاری میان تولدها و روشهای آن		رشته و مقطع تحصیلی: پزشکی عمومی		نیمسال و سال تحصیلی: ترم اول ۱۴۰۴		شماره جلسه:	
هدف کلی: آشنایی دانشجویان با اهمیت فاصله گذاری بین بارداری ها و معرفی روش های پیشگیری						گروه آموزشی: بهداشت و پزشکی اجتماعی تدوین کننده: دکتر سارا نیاکان			
روز و ساعت کلاس:شنبه ها ۱۴-۱۶									
ردیف	هدفهای رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله:	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیتهای تکمیلی		
۱	دانشجو قادر خواهد بود اهمیت فاصله گذاری مناسب را توضیح دهد.	دانشی - نگرشی	کلاس درس واقع در بیمارستان شهید مصطفی خمینی(ره)	ارائه (اسلاید) ، پروژکتور،استفاده از هوش مصنوعی در تهیه اسلایدهای تدریس ، کیس بالینی؛ تعاملی	اسلاید پاورپوینت، دستورالعمل کشوری روشهای پیشگیری از بارداری	۹۰	امتحان پایان ترم		
۲	دانشجو قادر خواهد بود فاصله گذاری مناسب (Interpregnancy Interval) را بیان کند.	دانشی - نگرشی	کلاس درس واقع در بیمارستان شهید مصطفی خمینی(ره)	ارائه (اسلاید) ، پروژکتور،استفاده از هوش مصنوعی	اسلاید پاورپوینت، دستورالعمل کشوری روشهای پیشگیری از بارداری	۹۰	امتحان پایان ترم		
۳	دانشجو قادر خواهد بود انواع روش های پیشگیری را نام ببرد و مکانیزم را توضیح دهد.	دانشی - نگرشی	کلاس درس واقع در بیمارستان شهید مصطفی خمینی(ره)	ارائه (اسلاید) ، پروژکتور،استفاده از هوش مصنوعی در تهیه اسلایدهای تدریس ، کیس بالینی؛ تعاملی	اسلاید پاورپوینت، دستورالعمل کشوری روشهای پیشگیری از بارداری	۹۰	امتحان پایان ترم		
۴	-دانشجو قادر خواهد بود موارد منع مصرف را شناسایی و روش مناسب را در سناریوها پیشنهاد دهد.	دانشی - نگرشی	کلاس درس واقع در بیمارستان شهید مصطفی خمینی(ره)	ارائه (اسلاید) ، پروژکتور،استفاده از هوش مصنوعی در تهیه اسلایدهای تدریس ، کیس بالینی؛ تعاملی	اسلاید پاورپوینت، دستورالعمل کشوری روشهای پیشگیری از بارداری	۹۰	امتحان پایان ترم		
۵	-دانشجو قادر خواهد بود اصول مشاوره انتخاب روش های پیشگیری را تشریح کند.	دانشی - نگرشی	کلاس درس واقع در بیمارستان شهید مصطفی خمینی(ره)	ارائه (اسلاید) ، پروژکتور،استفاده از هوش مصنوعی	اسلاید پاورپوینت، دستورالعمل کشوری روشهای پیشگیری از بارداری	۹۰	امتحان پایان ترم		

در خواهد بود برای زوج فرضی با شرایط خاص شگیری از بارداری مناسب را پیشنهاد دهد.	مهارتی	کلاس درس واقع در بیمارستان شهید مصطفی خمینی(ره)	ارائه (اسلاید) ، پروژکتور، استفاده	اسلاید پاورپوینت،	۹۰	امتحان پایان ترم
---	--------	---	---------------------------------------	----------------------	----	------------------

منابع:

برنامه کشوری مادری ایمن (مراقبت های ادغام یافته سلامت مادران) ویژه ماما و پزشک عمومی، کتاب جامع بهداشت عمومی. دکتر حسین حاتمی و همکاران، دستورالعمل کشوری روشهای پیشگیری از بارداری در جمهوری اسلامی ایران، اسلایدهای ارائه شده در کلاس درس

نحوه ارتباط با استاد: آدرس ایمیل Dr.niakan@yahoo.com و شماره تلفن ۰۹۱۲۲۹۶۴۸۳۴

فرم تدوین طرح درس روزانه استاد

(Lesson Plan)

عنوان درسی:	موضوع درس:	رشته و مقطع تحصیلی :	نیمسال و سال تحصیلی:	شماره جلسه:			
اصول جمعیت شناسی و سلامت خانواده	ترویج تغذیه باشیر مادر	پزشکی عمومی	ترم اول ۱۴۰۴				
هدف کلی: آشنایی با فواید شیردهی، حمایت و مدیریت مشکلات		گروه آموزشی: بهداشت و پزشکی اجتماعی					
روز و ساعت کلاس:شنبه ها ۱۴-۱۶		تدوین کننده: دکتر سارا نیاکان					
ردیف	هدفهای رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله:	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیتهای تکمیلی
۱	-دانشجو قادر خواهد بود فواید شیردهی برای مادر و شیرخوار را فهرست کند.	دانشی - نگرشی	کلاس درس واقع در بیمارستان شهید مصطفی خمینی(ره)	ارائه (اسلاید) ، پروژکتور، اسفاده از هوش مصنوعی در تهیه اسلایدهای تدریس ، کیس بالینی؛ تعاملی	اسلاید پاورپوینت، گایدلاین وزارت بهداشت	۹۰	امتحان پایان ترم
۲	-دانشجو قادر خواهد بود اصول شروع و تداوم شیردهی موفق را شرح دهد.	دانشی - نگرشی	کلاس درس واقع در بیمارستان شهید مصطفی خمینی(ره)	ارائه (اسلاید) ، پروژکتور، اسفاده از هوش مصنوعی در تهیه اسلایدهای تدریس ، کیس بالینی؛ تعاملی	اسلاید پاورپوینت، گایدلاین وزارت بهداشت	۹۰	امتحان پایان ترم
۳	-دانشجو قادر خواهد بود شایع ترین مشکلات شیردهی و مدیریت آن را بیان کند.	دانشی - نگرشی	کلاس درس واقع در بیمارستان شهید مصطفی خمینی(ره)	ارائه (اسلاید) ، پروژکتور، اسفاده از هوش مصنوعی در تهیه اسلایدهای تدریس ، کیس بالینی؛ تعاملی	اسلاید پاورپوینت، گایدلاین وزارت بهداشت	۹۰	امتحان پایان ترم
۴	-دانشجو قادر خواهد بود ترکیبات و ویژگی های منحصر به فرد شیر مادر را شرح دهد.	دانشی - نگرشی	کلاس درس واقع در بیمارستان شهید مصطفی خمینی(ره)	ارائه (اسلاید) ، پروژکتور، اسفاده از هوش مصنوعی در تهیه اسلایدهای	اسلاید پاورپوینت، گایدلاین وزارت بهداشت	۹۰	امتحان پایان ترم

منابع: درسنامه
پیشگیری و پزشکی
اجتماعی. جلد اول. پارک ۱.
جی، پارک ک. ترجمه دکتر حسین شجاعی
تهرانی، برنامه کشوری مادری ایمن (مراقبت های ادغام یافته سلامت مادران) ویژه ماما و پزشک عمومی، کتاب جامع بهداشت عمومی. دکتر حسین حاتمی و همکاران، اسلایدهای ارائه شده در کلاس درس

نحوه

ارتباط با

استاد: آدرس

ایمیل

Dr.niakan@

			تدریس ، کیس بالینی؛ تعاملی			
جو قادر خواهد بود چگونگی شیردهی در وضعیت های از جمله پس از سزارین، دوقلوئی و وزن کم نوزاد را بیان	دانشی - نگرشی	کلاس درس واقع در بیمارستان شهید مصطفی خمینی(ره)	ارائه (اسلاید) ، پروژکتور، اس تفاده هوش مصنوعی در تهیه اسلایدهای تدریس ، کیس بالینی؛ تعاملی	اسلاید پاورپوینت، گایدلاین وزارت بهداشت	۹۰	امتحان پایان ترم
شجو قادر خواهد بود شاخص درست کافی بودن شیر عوامل کاهش شیر مادر را شرح دهد.	دانشی - نگرشی	کلاس درس واقع در بیمارستان شهید مصطفی خمینی(ره)	ارائه (اسلاید) ، پروژکتور، اس تفاده از هوش مصنوعی در تهیه اسلایدهای تدریس ، کیس بالینی؛ تعاملی	اسلاید پاورپوینت، گایدلاین وزارت بهداشت	۹۰	امتحان پایان ترم
جو قادر خواهد بود نحوه شیردهی در مادران شاغل و بهم در مشاوره با این افراد را بیان کند.	دانشی - نگرشی	کلاس درس واقع در بیمارستان شهید مصطفی خمینی(ره)	ارائه (اسلاید) ، پروژکتور، اس تفاده از هوش مصنوعی در تهیه اسلایدهای تدریس ، کیس بالینی؛ تعاملی	اسلاید پاورپوینت، گایدلاین وزارت بهداشت	۹۰	امتحان پایان ترم
جو قادر به مشاوره با یک کیس فرضی با عدم تمایل به ی خواهد بود.	مهارتی	کلاس درس واقع در بیمارستان شهید مصطفی خمینی(ره)	ارائه (اسلاید) ، پروژکتور، اس تفاده از هوش مصنوعی در تهیه اسلایدهای تدریس ، کیس بالینی؛ تعاملی	اسلاید پاورپوینت، گایدلاین وزارت بهداشت	۹۰	امتحان پایان ترم

۰۹۱۲۲۹۶۴۸۳۴ و شماره تلفن yahoo.com

فرم تدوین طرح درس روزانه استاد

عنوان درسی:	موضوع درس:	رشته و مقطع تحصیلی :	نیمسال و سال تحصیلی:			شماره جلسه:	
اصول جمعیت شناسی و سلامت خانواده	سلامت میانسالان (مرد و زن) و سلامت سالمندان	دکترای پزشکی عمومی					
هدف کلی: آشنایی با سلامت میانسالان و سالمندان		تدوین کننده: دکتر مریم ایرانزاد اصل					
ردیف	هدفهای رفتاری	حیطه یادگیری **	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله:	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیتهای تکمیلی
۱	سالمندی را تعریف کند	دانش	کلاس	سخنرانی تعاملی-نقشه مفهومی	اسلاید	۱۰۰	کوئیز کلاسی
۲	آمار و اهمیت توجه به سالمندی را بیان کند	دانش	کلاس	سخنرانی تعاملی	اسلاید	۱۰۰	کوئیز کلاسی امتحان پایانی
۳	سالمندی موفق را توضیح دهد	دانش	کلاس	سخنرانی تعاملی	اسلاید	۱۰۰	کوئیز کلاسی امتحان پایانی
۴	تغییرات کمی و کیفی در ساختار جمعیت ایران را شرح دهد	دانش	بازدید	سخنرانی تعاملی	اسلاید	۱۰۰	کوئیز کلاسی امتحان پایانی
۵	عوامل ایجاد کننده سالمندی را بیان کند	دانش	بازدید با توجه به شرایط	سخنرانی	اسلاید	۱۰۰	کوئیز کلاسی امتحان پایانی
۶	شاخص های جوانی و سالمندی جمعیت را فهرست کند.	دانش	کلاس	سخنرانی	اسلاید	۱۰۰	کوئیز کلاسی امتحان پایانی
۷	مفهوم سالمندی تنها و زنانه شدن سالمندی را شرح دهد.	دانش	کلاس	سخنرانی	اسلاید	۱۰۰	کوئیز کلاسی امتحان پایانی
۸	پیامدهای سالمندی جمعیت را توضیح دهد	نگرشی	کلاس	سناریو-کار گروهی	تخته	۱۰۰	پرسش و پاسخ
۹	چالش ها و نیازهای سالمندان را بیان کند.	دانش	کلاس	سخنرانی تعاملی	اسلاید	۱۰۰	کوئیز کلاسی امتحان پایانی
۱۰	بسته های خدمات سالمندان در مراکز را شرح دهد	دانش	کلاس	سخنرانی تعاملی	اسلاید	۱۰۰	کوئیز کلاسی امتحان پایانی

منابع: کتاب جامع بهداشت عمومی جلد ۱ دکتر حسین حاتمی و همکاران انتشارات کتاب ارجمند فصل چهارم گفتار ۱۱ و ۱۲

فرم تدوین طرح درس روزانه استاد

عنوان درسی:	موضوع درس:	رشته و مقطع تحصیلی :	نیمسال و سال تحصیلی:		شماره جلسه: ۹		
اصول جمعیت شناسی و سلامت خانواده	سلامت دانش آموزان و نوجوانان و جوانان و بهداشت مدارس	دکترای پزشکی عمومی	نیمسال اول ۱۴۰۱-۱۴۰۲				
هدف کلی: آشنایی با سلامت نوجوانان و جوانان		تدوین کننده: دکتر مریم ایرانزاد اصل					
ردیف	هدفهای رفتاری	حیطه یادگیری **	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله:	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیتهای تکمیلی
۱	مفهوم نوجوانی و جوانی را تعریف کند	دانش	کلاس	سخنرانی تعاملی-نقشه مفهومی	اسلاید	۱۰۰	کوئیز کلاسی
۲	مراقبت های ادغام یافته جوانان و موجوانان را بیان کند	دانش	کلاس	سخنرانی تعاملی	اسلاید	۱۰۰	کوئیز کلاسی امتحان پایانی
۳	مراقبت های بیماریهای غیر واگیر را لیست کند	دانش	کلاس	سخنرانی تعاملی	اسلاید	۱۰۰	کوئیز کلاسی امتحان پایانی
۴	ارزیابی و مراقبت بیماریهای قلبی و عروقی نوجوانان را شرح دهد	دانش	بازدید	سخنرانی تعاملی	اسلاید	۱۰۰	کوئیز کلاسی امتحان پایانی
۵	اهمیت فشار خون و نحوه ارزیابی در نوجوانان و جوانان را بیان کند	دانش	بازدید با توجه به شرایط	سخنرانی	اسلاید	۱۰۰	کوئیز کلاسی امتحان پایانی
۶	طبقه بندی فشار خون ۱۷-۳ سال و اقدامات لازم را بیان کند	دانش	کلاس	سخنرانی	اسلاید	۱۰۰	کوئیز کلاسی امتحان پایانی
۷	اهمیت فعالیت بدنی در نوجوانان و جوانان و ملاحظات آن را در بیماریهای مختلف شرح دهد.	دانش	کلاس	سخنرانی	اسلاید	۱۰۰	کوئیز کلاسی امتحان پایانی
۸	مشاوره ژنتیک در نوجوانان را توضیح دهد	نگرشی	کلاس	سناریو-کار گروهی	تخته	۱۰۰	پرسش و پاسخ

عنوان درسی:	موضوع درس:	رشته و مقطع تحصیلی :	نیمسال و سال تحصیلی:		شماره جلسه: ۹		
اصول جمعیت شناسی و سلامت خانواده	برنامه کشوری کودک سالم	دکترای پزشکی عمومی	نیمسال اول ۱۴۰۲-۱۴۰۱				
هدف کلی: آشنایی با سلامت نوجوانان و جوانان			تدوین کننده: دکتر مریم ایرانزاد اصل				
ردیف	هدفهای رفتاری	حیطه یادگیری ***	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله:	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیتهای تکمیلی
۱	هدف از برنامه کودک سالم را بیان کند.	دانش	کلاس	سخنرانی تعاملی-نقشه مفهومی	اسلاید	۱۰۰	کوئیز کلاسی
۲	نحوه ارزیابی های کودک را بیان نماید	دانش	کلاس	سخنرانی تعاملی	اسلاید	۱۰۰	کوئیز کلاسی امتحان پایانی
۳	نحوه استفاده از چارتهای مراقبت کودک سالم را بیان کند.	دانش	کلاس	سخنرانی تعاملی	اسلاید	۱۰۰	کوئیز کلاسی امتحان پایانی
۴	کنترل شیرخوار از نظر نشانه های خطر را بداند.	دانش	بازدید	سخنرانی تعاملی	اسلاید	۱۰۰	کوئیز کلاسی امتحان پایانی
۵	کنترل نوزاد از نظر وضعیت عمومی را بداند	دانش	بازدید با توجه به شرایط	سخنرانی	اسلاید	۱۰۰	کوئیز کلاسی امتحان پایانی
۶	طبقه بندی کودک از نظر شاخص های آنتروپومتریک را بیان کند	دانش	کلاس	سخنرانی	اسلاید	۱۰۰	کوئیز کلاسی امتحان پایانی

*ضروری است، برای هر جلسه تدریس، به طور جداگانه یک برگ از جدول طرح درس حاضر تکمیل شود.